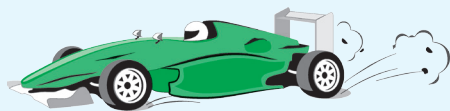

З ДНЕМ ПАМ'ЯТІ ТА ПЕРЕМОГИ НАД НАЦИЗМОМ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ!

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 5 (1712)
4 травня 2023 р., четвер

○ НЕ ЗАБУДЕМО! НЕ ПРОБАЧИМО! ПЕРЕМОЖЕМО!

У ці травневі дні ми відзначаємо День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Ці дві вікопомні дати ми другий рік поспіль вшановуємо в умовах повномасштабної збройної агресії росії, що посягнула на незалежність, територіальну цілісність і життя кожного нашого співвітчизника.

Сьогодні ці дві дати – дійсно наша пам'ять про скоєні підступним ворогом злочини проти нашої держави і кожного українця. Ми ніколи не забудемо воєнні дії варварів, які обстрілюють наші міста і села, заклади освіти і музеї, мінують наші будинки і родючі землі.

Ми нікому не віддамо ані клаптика своєї землі, ані аркуша нашої історії, адже ми мужньо боремося за свободу і незалежність нашої держави, за свободу кожного нашого громадянина. Це вірний життєвий дороговказ усім нам і майбут-

ШАНОВНІ СПІВВІТЧИЗНИКИ!

нім поколінням. Це те, за що боролися наші праотці, які довели, що жодне зло не уникне відповідальності. Сьогодні усі ми точно знаємо, що і це воєнне лихоліття ми неодмінно подолаємо, адже нинішні захисни-

ки нашої Батьківщини, як і усі ми, – нащадки тих, хто майже 80 років тому героїчно подолав нацизм.

Ми – українці! І ми обов'язково переможемо нашого супротивника!

Шановні науковці і викладачі, співробітники і здобувачі вищої освіти!

Вшануймо подвиг українського народу та його вагомий внесок у перемогу над нацизмом, а також мужність і героїзм захисників України, які у ці дні творення новітньої історії дають гідну відсіч ворогові, що руйнує міжнародну систему безпеки і загрожує миру у всій Європі.

У ці пам'ятні дні схилимо голови перед героями, які жертвують своїм життям заради світлого майбутнього не лише України, але й усього світу!

Бажаю усім захисникам Вітчизни і кожному з нас якнайшвидшої Перемоги над ворогом і мирного неба над Україною, безмежних відваги і мужності, родинного щастя і затишку, спокою в душах і тепла в серцях!

Віктор Богомолов,
ректор ХНАДУ, професор

ВИЗВОЛИТЕЛЯМ

Уклін тобі, солдате, материнський –
За стійкість, за відвагу, героїзм!
За те, що нищиш намір сатанинський...
Даєш серцям надію й оптимізм!

Чи їв, чи спав... в холодному окопі –
Ціною свого власного життя.
Ти носив втер Америці й Європі,
Борониш світ без неба покриття.

Зі слів молитви зшию сорочину,
Ворожа куля серця не торкнись!
Живим і неушкодженим в родину,
Будь ласка, кожен воїн, повернись!

Тетяна Радюк

МИ ПЕРЕМОЖЕМО!

Тривожні й радісні ідуть новини,
Лунають безперервно із екрана,
З надією слідкує Україна
За тим, що діється, із вечора до рана.

Жовто-блакитний український стяг
Крилом уклав від ворога країну,
А той лютує! Села і міста
Перетворити хоче на руїну.

Не вдався план білоруський йому:
Не ждав такого спротиву народу!
Хай буде світло! Знищимо пільму –
Ми захищаєм волю і свободу!

Як гордо майорить український стяг
Над Києвом справіку і донині!
Звитяга наша житиме в віках!
Ми переможемо! Слава Україні!

Людмила Добровольська

СВОБОДА ЙДЕ

Свобода йде, прискорюючи хід,
І квітне сила у зів'ялих травах,
Гілля підносять Лондон і Варшава,
Свобода йде із заходу на схід.

Усе палає навкруги ущент:
блакитне небо у багряній лаві
і Україна в боротьбі та славі
за вільний європейський континент,
аби життя продовжувалось в нім.
Незламний дух буде нові стіни,
Соборність – новий дах для України,
Свобода йде у свій майбутній дім!

Денис Нарбут

ЖІНКИ УКРАЇНИ

Жінки України! Бійці ЗСУ!
Пекельним стожаром спалахує обрій.
У ваші серця, в вашу диво-красу
вп'ялися зніщи голодної кобри.

Якби ж то я міг обійняти хоч раз
всіх разом жінок, щоб від куль захистити!
Та тільки молитися можу за вас,
щоб сили небесні
до вас прихилити.

– Матусенько Божа! Царице цариць!
Шатром омовору свого рятівного
в краю калинових пісень і пшениць
спаси наших доньок від гаддя чужого.

Улий в наші ріки живої води
і мертвої крові – у горло вороже.
І знову Месію свого народу –
тепер «Не убий» він сказати не зможе.

Зійшлося добро у двобої зі злом.
І має світанок пільму подолати!
І травень розквітне за нашим вікном,
і сонце загляне до кожної хати!

Українські Мадонни, вклоняюся вам!
Хай небо озветься до вас журавлями.
Простіть, мої рідні солдатики, що сам
не можу стояти між кулями й вами.

Настане пора – ночі мирних зірок.
І з'являться храми Святої Офіри.
Хай стане на всіх українських жінок
броні із любові, надії і віри!

Валентин Северинюк

О НА ЗАХИСТІ КРАЇНИ

ДЕНЬ ГЕРОЇВ

Доки хоч на однім клатті
української території
пануватиме чужинець...
доти усі покоління українців
йтимуть на війну.

Микола Міхновський

Двадцять третього травня ми будемо відзначати щорічне свято, запроваджене на честь захисників нашої країни, які упродовж століть боролися і зараз продовжують відважно боротися за рідну землю та нашу незалежність – День Героїв.

Ідея свята виникла у міжвоєнні роки серед українських націоналістів з метою вшанування пам'яті борців, які відстоювали незалежність та вільний вибір України. Дата 23 травня була вибрана не випадково, адже 23 та 25 травня були вбиті лідери українського визвольного руху Євген Коновалець і Симон Петлюра. Також у травні за суперечливих обставин у Києві загинув ідеолог українського самостійництва Микола Міхновський.

Свято День Героїв встановлено на честь українських борців і борчинь за волю нашої держави упродовж усіх часів – від Київської Русі до сьогодні: лицарів Київської Русі і козаків Гетьманської Доби, гайдамаків і опришків, січових стрільців і вояків Армії УНР, ОУН і УПА, а також героїв Небесної сотні та сучасної російсько-української війни.

Цей день присвячений найкращим синам нашої Батьківщини.

Це день – день пам'яті всіх українців та українок, які присвятили своє життя боротьбі за нашу свободу і незалежність.

Це свято – свято величі духу українського народу за волю України.

Сьогодні, як ніколи, свято День Героїв набуло особливої актуальності, адже з 2014 року українці відстоюють територіальну цілісність і право на вільний вибір розвитку своєї держави у війні з російською федерацією, яка анексувала Крим та окупувала частину Донбасу. Наразі це не лише данина пам'яті героям та героїням минушини, але й день шани відважних захисників, які дотепер віддають свої життя за соборність і незалежність України.

Нині, як і сотні років поспіль, українці гинуть, виборюючи право бути вільними. Ми пам'ятаємо кожного, хто поліг на полі бою, і безмежно вдячні усім, хто відважно бореться з ворогом за нашу незалежність і мирне небо над Україною.

Пам'ятаємо! Не пробачимо! Переможемо!

Слава Героям України!

ОВОД

МИ Й НЕ ЗНАЛИ,
ЩО ТАК ЇЇ
ЛЮБИМО!

Ми й не знали, що так її любимо,
Все дивились на Польщу та Чехію,
Емірати, Єгипет з верблюдами...
А про неї все думали зверхньо ми.

Ми й не знали, що так її любимо,
Хоч пишалися нею, красунею:
Запахними садами квітучими,
Гір Карпатських трембітами-сурмами.

З'ясувалось, насправді – ми в захваті
Від ланів з золотавими хвилями,
Матіоли вечірнього запаху –
Ми від цього ставали щасливими.

Ми й не знали, що все в ній – найкраще нам,
Найрідніше для серця і погляду,
Що за місто, село, кожне селище
Ми благатимемо слізною Господа.

Ми й не знали, що так її любимо,
Що так в серці вона нам болітиме,
Коли ворог задихає згубою
Й кров проллється бурхливими ріками.

Калинову красу потоптали їй,
Вишиванку споганили чоботом
Нечестиве нашістя, злі варвари.
Закривавлена ненька, сплюндрована...

Але ворог не знав, з ким він бореться,
Думав, буде не битва – прогулянка.
Та моя Україна – нескорена!
Кров зітерла з лиця, в берці взулася,

Камуфляж зодягла замість вишивки,
До Святого Отця помолилася,
Взяла Біблію – зброю Всевишнього,
Злому ворогу не покорилася!

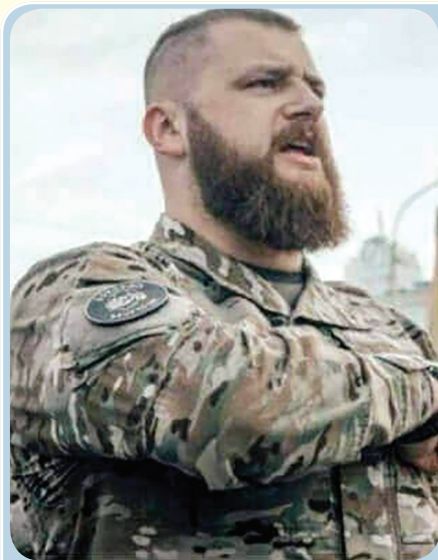
Ми прозріли – ми дуже цінуємо
Кожним містом, а також людиною;
Зізнаємось – ми так її любимо,
Ми пишаємось Україною!

О, Господь, уквітчай перемогою
Нашу неньку, Тобою даровану!
В кожне місце прийди з відбудовою,
Прийди з миром Твоїм, із добробутом!

Ми за неї Тобі, Боже, дякуєм
Й благодаті для рідної просимо,
Ти для неї стань захистом й якорем,
За країну молитви приносимо!

Вірм серцем, що Ти не забаришся,
Прийдеш з радістю, зі свободою!
Хай Твоє святе Ім'я прославиться
По землі усій, між народами!

Надія Горбатюк

НАСТАНОВА

Живи так, щоб страх смерті ніколи
не бентежив твоє серце.

Нікому не заважай вірити в те, у що
вони вірять.

Поважай інших, їхні погляди та вима-
гай такої самої поваги до себе.

Люби життя, роби життя кращим,
прикрашай все навколо себе, прагни жити
довго на благо свого народу!

А коли прийде твоя година, помри і не
будь як ті, чий серця сповнені страху смер-
ті. Так, що коли настає їхня година, вони
плачуть і молять, щоб їм дали ще часу,
щоб прожити життя по-іншому.

Співай свою смерть і, загинувши геро-
єм, повернися додому!

Олег Мудрак (Сухар),
командир 1-го батальйону полку «Азов»

О ВСТУПНА КАМПАНІЯ 2023

Реалії воєнного часу внесли свої корективи у діяльність усіх закладів вищої освіти України, у тому числі й нашого університету.

З перших днів повномасштабного вторгнення рф в Україну Харків став одним із перших міст, що прийняли на себе шквал авіаударів ворога, зазнавши значних руйнувань. Ця вкрай небезпечна для життя ситуація привела до вимушеної евакуації значної частини співробітників і студентів до більш безпечних регіонів України і навіть за її межі.

Незважаючи на складні життєві обставини, керівництво ХНАДУ цілком забезпечило не лише відновлення навчального процесу, але й організацію та проведення ефективної вступної кампанії. Цей процес відбувався на тлі того, що частина Харківської області знаходилася під окупацією, а частина входила до переліку «особливо небезпечних територій».

Цього року ми працюємо за новими правилами прийому, котрі містять нові виклики як для вступної кампанії загалом, так і для колективу приймальної комісії нашого університету.

Так, оновлено формат вступних випробувань; введено мотиваційні листи та співбесіди; об'єднано умови і терміни для вступу випусників шкіл (11 класів), а також випусників технікумів і коледжів (НРК5); запроваджено максимальну цифровізацію вступу (електронна реєстрація на НМТ, віддалене підтвердження вибору місця навчання тощо); відбулася зміна коефіцієнтів до оцінок з різних предметів, що використовуватимуться під час розрахунку конкурсного балу; здійснено зростання мінімального порогового балу для можливості подання заяви для вступу на бюджетну форму навчання. Це далеко не всі нововведення вступної кампанії 2023 року, які ми ретельно врахували у нових Правилах вступу до ХНАДУ для забезпечення ефективного прийому цьогорічних здобувачів вищої освіти.

Зважаючи на значний перелік спеціальностей з особливою підтримкою держави (13 із 23) та вагому частку бюджетних місць (530 для ПЗСО, 279 для НРК5 і майже 400 для магістрів), перед

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

колективом нашого університету стоїть відповідальне завдання з якісного забезпечення країни важливими спеціалістами у необхідній для держави кількості. Узгодженість вітчизняної освіти з міжнародною системою класифікації, її модернізація та переосмислення у розрізі кадрового забезпечення галузей економіки країни, створення регіональних центрів вищої освіти, інтеграція у європейський освітній простір та цифрова трансформація потребують від колективу приймальної комісії адаптації інструментів і підходів до належного проведення цьогорічної вступної кампанії.

Сьогодні, як ніколи, питання вдалого проведення вступної кампанії є стратегічно важливим для кожного закладу вищої освіти. Приймальна комісія нашого університету, відповідальним секретарем якої я наразі маю честь бути, повністю виконає всі завдання та цілі, поставлені керівництвом ХНАДУ. Упродовж останнього місяця здійснено декілька фундаментальних етапів для проведення вступної кампанії. Зокрема, забезпечено постійне онлайн-консультування абітурієнтів. Для цього на базі платформи Zoom створено розклад консультативних годин, під час яких кожен бажаючий може отримати від представників приймальної комісії вичерпну інформацію щодо вступу. Використовуючи досвід минулого року, активно проводиться робота з організації відкриття низки консультативних центрів у різних містах України: Полтаві, Вінниці, Хмельницькому, Києві, Черкасах, Тернополі, Конотопі, а також розглядається та опрацьовується можливість відкриття консультативного центру у Польщі. Активно розробляються відповідні агітаційно-презентаційні поліграфічні матеріали, буклети та відеоролики.

Суттєві якісні зміни відбуваються і в нашому профіліційному інтернет-просторі. Запущено в дію створені відповідні телеграм-

канали університету і факультетів, сучасні профіліційні платформи, Instagram- та Facebook-сторінки, що, безумовно, значно підвищує ефективність доведення до нашої цільової аудиторії інформації про університет, спеціальності та переваги навчання в ХНАДУ, виводячи цей сегмент на якісно новий рівень.

Нині складною і відповідальною частиною забезпечення прийому в онлайн-форматі є обробка цифрової інформації, робота з хмарними сховищами та електронними базами. Максимальна цифровізація вступу вимагає від приймальних комісій закладів вищої освіти оперативної реагувати на появу нової інформації та ресурсів, що мають використовуватися при проведенні вступної кампанії. Керівництво нашого університету та приймальна комісія проводять набір у групу для роботи з внутрішньою базою університету і базою ЄДЕБО із забезпечення оперативної обробки електронних заяв абітурієнтів та формування хмарних баз з електронними документами вступників.

Нормативним підґрунтям для забезпечення прийому, що максимально відповідає державним вимогам у правовому полі, є розроблені Правила прийому на навчання до ХНАДУ у 2023 році, що затверджені Вченою радою університету. Цей документ є спільною працею усього колективу нашої приймальної комісії.

Велика особиста подяка за плідну працю усім моїм заступникам: Гору САРКІСЯНУ, Олександру ОРЛУ, Катерині КОВЦУР, Олександру МОРДОВЦЕВУ та Сергію КРИВОШАПОВУ.

Наразі цілі вступної кампанії 2023 року реалізуються за постійної спільної узгодженості дій керівництва університету та приймальної комісії, що, переконаний, забезпечить нам максимальну готовність до зустрічі з усіма викликами сьогодення.

ХНАДУ запрошує на навчання

П'ять простих кроків до вступу на навчання за бюджетною формою:

● на освітній рівень БАКАЛАВР та/або МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР (530 бюджетних місць для ПЗСО, 279 – для НРК5):

- реєстрація на НМТ – 03.04 – 03.05. 2023 р.;
- проходження тестування – 05.06 – 23.06. 2023 р.;
- реєстрація електронного кабінету вступника – з 01.07. 2023 р.;
- подача заяв – 19.07 – 31.07. 2023 р.
- зарахування – 10.08. 2023 р.;

● на освітній рівень МАГІСТР

(до 400 бюджетних місць):

- реєстрація на ЄВІ/ЄФВВ – 08.05 – 31.05. 2023 р.;
- проходження тестування – 26.06 – 18.07. 2023 р.;
- реєстрація електронного кабінету вступника – з 01.07. 2023 р.;
- подача заяв – 31.07 – 21.08. 2023 р.;
- зарахування – 31.08. 2023 р.

Електронна пошта ПК ХНАДУ: abitur@khadi.kharkov.ua

Телефони та месенджери (Вайбер/Telegram) співробітників приймальної комісії ХНАДУ:

- +38 (050) 633-58-93 Геннадій Григорович Птиця – відповідальний секретар ПК;
- +38 (050) 772-19-19 Катерина Григорівна Ковцур – заступник відповідального секретаря ПК;
- +38 (050) 148-73-55 Гор Саркісевич Саркісян – заступник відповідального секретаря ПК;
- +38 (067) 701-98-64 Олександр Володимирович Орел – заступник відповідального секретаря ПК;
- +38 (050) 401-14-79 Олександр Сергійович Мордовцев – заступник відповідального секретаря ПК;
- +38 (066) 057-47-73 Сергій Іванович Кривошапов – заступник відповідального секретаря ПК.

Геннадій Птиця,
відпов. секр. приймальної комісії, доц.

О ДО ДНЯ НАУКИ

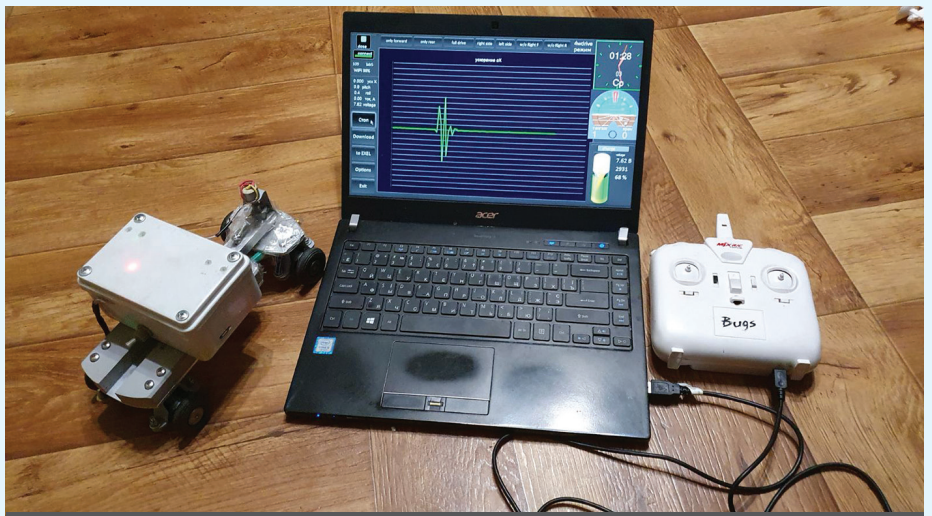
НАУКОВІ ЗДОБУТКИ РОКУ

На квітневому засіданні Вченої ради університету було підбито підсумки наукової та науково-технічної діяльності упродовж 2022 року та обговорено перспективи наукової галузі на 2023 рік.

Незважаючи на важкі випробування воєнним часом, колектив університету не лише наполегливо працює, але й докладає багато зусиль для подальшого розвитку. Підтвердженням цього є зовнішня оцінка результатів нашої роботи.

Значні напрацювання останніх років, активна участь співробітників університету у науковій, винахідницькій та міжнародній діяльності наразі забезпечили нашому університету гідне місце серед закладів вищої освіти України.

Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта» у партнерстві з міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence презентував новий (шістнадцятий) академічний рейтинг ЗВО України «Топ 200 Україна 2022». За цим рейтингом наш університет посів 46 місце серед 200 закладів вищої освіти України та 9 місце по області. Порівняно із результатами минулого року ХНАДУ піднявся на 7 сходинок вище серед усіх ЗВО. До речі, у 2021 році ми посіли 53 місце. Окремо слід відзначити одну з рекордних позицій, яку займає наш університет по Харківському регіону серед закладів вищої освіти і взагалі по Україні. Це рейтинг переможців Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Університет за цим показником посідає перше місце по області та четверте по Україні. У міжнародному неакадемічному рейтингу UniRank, який визначає найпопулярніші університети на підставі достовірних, неупереджених відомостей, цього року ХНАДУ посідає 78 місце серед вітчизняних ЗВО та 6585 місце у світі. У попередні роки цей показник був на 114 позиції по Україні та на 7504 у світі. За версією рейтингу Ranking Web of Universities (Webometrics) упродовж 2022 року університет посів 33 місце серед українських закладів вищої освіти. У 2022 році ХНАДУ вперше потрапив до рейтингу UI GreenMetric World University Rankings 2022, метою якого є відображення зусиль університетів для впровадження екологічно чистих і сталих програм. Оцінювання ведеться за такими критеріями: інфраструктура, енергозбереження, переробка сміття, водозбереження, екологічний транспорт, освіта та наукові дослідження. У 2022 році у рейтингу представлено понад 1000 університетів зі всього світу (17 університетів з України). Наш університет посів 959 місце. Також у 2022 році ХНАДУ вперше потрапив до світового рейтингу академічних і науково-дослідних установ SCImago Institutions Rankings (SIR) та посів 14 місце серед 68 українських наукових установ. SCImago Institutions Rankings – це наукометричний рейтинг академічних і дослідницьких установ, які ранжуються за складним індикатором, що об'єднує три різні набори показників: результативність досліджень, інноваційні результати і вплив на суспільство, що вимірюється видимістю

Випробування натурної моделі

в інтернеті. Рейтингова позиція закладу вищої освіти чи дослідницької установи визначається здебільшого на основі публікацій у виданнях, що індексуються у базі даних Scopus. У рейтингу вітчизняних університетів у 2022 році за показниками публікацій в Scopus ХНАДУ посів 80 місце серед 195 університетів України.

Інформаційний освітній ресурс «Освіта.ua» у 2022 році оприлюднив консолідований рейтинг закладів вищої освіти України, згідно з яким ХНАДУ посів 97 місце серед 250 ЗВО України і 12 місце серед вишів м. Харкова. Оцінювання університетської діяльності за міжнародними та вітчизняними рейтингами демонструє сталу позитивну динаміку роботи усього нашого колективу в дуже непростих умовах, у яких нам довелося працювати цілий рік.

Ефективна наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність є невід'ємною складовою підготовки здобувачів вищої освіти в університеті, що забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців. Відповідно до плану розвитку університету на найближчий період пріоритетними напрямками організації і проведення наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності є отримання сучасної, конкурентоспроможної наукової продукції, а також послідовна кадрова політика, спрямована на залучення молоді до наукової роботи.

Попри труднощі воєнного стану, всі співробітники університету продовжують відповідально працювати задля досягнення поставлених завдань. Серед важливих досягнень університету з наукової діяльності за 2022 рік такі:

- відповідно до наказу МОН України від 29.12. 2021 р. три наукові проєкти (100%) пройшли конкурсний відбір, фінансування яких розпочалося у січні 2022 року. На 10% збільшився обсяг фінансування досліджень та розробок за рахунок коштів загального фонду (порівняно з 2021 р.);

- відповідно до наказу від 2.08. 2022 р. ДП «УкрНДНЦ» прийнято Національний стандарт ДСТУ 9186:2022 «Настанова з проєктування земляного полотна автомо-

більних доріг». Підставою для розроблення проєкту Національного стандарту була програма робіт з національної стандартизації;

- відповідно до розпорядження КМУ від 12.08. 2022 р. № 713-р університет залучено до виконання науково-технічних робіт за державним замовленням. Річний обсяг фінансування цих робіт у 2022 році склав 758,1 тис. грн;

- Постановою КМУ від 4.11. 2022 р. № 1243 до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання, внесено навчально-науково-випробувальну лабораторію швидкісних автомобілів імені В.К. Нікітіна;

- наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 13.12. 2022 р. університет включено до переліку базових організацій у будівництві за напрямом «Науково-технічне, дослідне, методичне та інформаційне забезпечення нормування проєктування та будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, безпеки і доступності під час експлуатації»;

- рішенням Атестаційної колегії (наказ МОН України від 23.12. 2022 р. № 1166) було відкрито дві спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук.

У плані розвитку університету до 2025 року пріоритетне місце належить науково-технічній діяльності, що спрямована на інтеграцію наукових досліджень і науково-технічних розробок науковців у систему вищої освіти та у виробництво. Для досягнення поставленої мети науковцями проводяться прикладні дослідження та розробки, які завершуються впровадженням результатів досліджень у виробництво.

Фінансування наукової та науково-технічної діяльності у 2022 році здійснювалося за двома бюджетними програмами: 2201040 – «Наукова і науково-технічна діяльність ЗВО та наукових установ», 2201080 – «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів».

О ДО ДНЯ НАУКИ

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ РОКУ

Продовження. Початок на с. 4

Загальний обсяг фінансування наукової сфери у 2022 році становив 6392,2 тис. грн, у т.ч.: стипендія КМУ за видатні заслуги у галузі вищої освіти (2201080) – 183,4 тис. грн, стипендія КМУ для молодих учених (2201040) – 82,0 тис. грн, фінансування науково-технічних робіт (2201040) – 6126,8 тис. грн. Питома вага фінансування науково-технічних робіт у загальному обсязі фінансування наукової сфери складає 95,8 %. Фінансування науково-технічних робіт за 2022 рік розподіляється таким чином: дослідження та розробки за рахунок коштів загального фонду – 4882,6 тис. грн (80%), розробки за державним замовленням – 785,1 тис. грн (12%), роботи за госпдоговорами – 486 тис. грн (8%).

Виконання наукових досліджень і розробок на замовлення Міністерства освіти і науки України свідчить про якість та авторитет університетської науки. У звітному році обсяг фінансування наукової діяльності за рахунок коштів загального фонду збільшився на 442,7 тис. грн (10%). Збільшення обсягів бюджетного фінансування відбулося завдяки успішному результату, отриманому при проходженні конкурсного відбору проєктів досліджень, поданих на конкурсний відбір до експертних рад МОН України у 2021 році. Всі три проєкти отримали високі бали і були включені до тематичного плану наукових досліджень та розробок у 2022 році з річним обсягом фінансування 2848 тис. грн. Це такі проєкти: «Розроблення методів і засобів дефектоскопії та оцінки надійності об'єктів критичної транспортної інфраструктури», наук. керівник д.т.н. А.Г. Батракова; «Розробка системи, що покращує енергоефективність та екологічність автотранспорту на базі технології «mildhybrid»», наук. керівник д.т.н. В.О. Богомолів; «Розробка інтелектуальних технологій підвищення довговічності та енергоефективності мехатронних систем для броньованої техніки», наук. керівник д.т.н. Д.Б. Глушкова. Це найкращий результат за останні роки. Упродовж року в університеті виконувалося 5 науково-дослідних робіт, фінансованих за рахунок коштів державного бюджету. Усі бюджетні теми відповідають пріоритетним напрямкам розвитку науки і техніки України, тематиці наукових досліджень і науково-технічних розробок МОН України та переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень університету. Науковці автомобільного факультету виконують 3 наукові розробки з річним обсягом 2737,3 тис. грн, механічного – одну наукову розробку з річним обсягом 1252,3 тис. грн, на дорожньо-будівельному факультеті виконується одне прикладне дослідження з річним обсягом 770,4 тис. грн.

Обсяг надходжень за виконання науково-дослідних робіт до спеціального фонду в звітному році складає 1244,2 тис. грн. Більшість договорів із замовниками на виконання досліджень на термін воєнного стану призупинено, а виконання запла-

Рисунок 1 а

Рисунок 1 б

Рисунок 1 в

Рисунок 1 – Місця встановлення датчиків прискорення в автомобілі під час проведення експериментального дослідження:

- а – під капотом автомобіля;
- б – у салоні автомобіля;
- в – у багажнику автомобіля

нованих етапів робіт перенесені на інший період. Тому фінансування науково-технічної діяльності за рахунок позабюджетних надходжень різко зменшилося. Однак плановий обсяг госпдоговірних робіт факультет управління та бізнесу виконав на 103% (246,6 тис. грн), а автомобільний факультет – на 78% (484,6 тис. грн).

Відповідно до розпорядження КМ України від 12.08. 2022 р. № 713-р «Про затвердження переліку науково-технічних (експериментальних) розробок у рамках виконання державного замовлення на найважливіші науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію у 2022 році» ХНАДУ упродовж 2022 – 2023 рр. виконує роботу «Розроблення дослідного зразка енергоефективного колісного малогабаритного транспортного засобу подвійного використання» (наук. керівник д.т.н. М.А. Подригало).

На виконання наказу МОН України від 19.08. 2022 р. № 758 «Про забезпечення виконання науково-технічних (експериментальних) розробок, відібраних за результатами конкурсного відбору у 2022 році» було укладено договір з МОН України на виконання науково-технічної роботи за державним замовленням. Обсяг фінансування розробки 2641,1 тис. грн, у т.ч. на 2022 рік – 758,1 тис. грн. Мета проведення науково-технічної роботи – підвищення боєздатності Збройних Сил України шляхом створення енергоефективних та екологічних автомобілів подвійного призначення. Вирішення цієї проблеми дозволить створити малогабаритні колісні транспортні засоби для Збройних Сил України, які можуть бути використані при виконанні спеціаль-

них операцій. У виконанні роботи беруть участь науковці 11 кафедр університету. У 2022 році до виконання роботи було залучено 14 докторів наук, 9 кандидатів наук та інших співробітників. При виконанні першого етапу роботи вперше розроблено динамічну модель та метод проєктування моторно-трансмісійних установок з можливістю зниження потужності двигуна внутрішнього згоряння. Удосконалено методи визначення аеродинамічного опору руху автомобілів і тягового розрахунку за критеріями енергоефективності та екологічності, принцип роботи інтелектуальної інформаційно-керуючої системи двигуна внутрішнього згоряння за рахунок використання в її структурі нейрорегулятора, навченого за допомогою генетичного алгоритму. Набули подальшого розвитку методи вибору архітектури штучної нейронної мережі для інтелектуальної інформаційно-керуючої системи двигуна внутрішнього згоряння. Під науковим керівництвом проф. М.А. Подригала у 2022 році успішно виконані дві науково-технічні розробки з річним обсягом фінансування 1874,4 тис. грн.

Сьогодні в університеті створено належні умови для охорони інтелектуальної власності та використання її для інноваційного розвитку. За 2022 рік винахідниками університету одержано 72 (2021 – 143) охоронні документи, з них: об'єкти промислової власності – 52 (2021 – 33), об'єкти авторського права – 20 (2021 – 110). Серед об'єктів промислової власності отримано 4 патенти на винаходи (2021 – 12) та 48 патентів на корисні моделі (2021 – 21).

Продовження на с. 6

О ДО ДНЯ НАУКИ

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ РОКУ

Продовження. Початок на с. 4 – 5

У рамках підготовки рейтингу «ТОП 200 Україна 2023» центром міжнародних проєктів «Євроосвіта» визначено рейтинг ЗВО за кількістю отриманих у 2022 році патентів. За даними рейтингу ХНАДУ посів друге місце серед ЗВО України. Вже традиційно за результатами діяльності у сфері створення та охорони інтелектуальної власності найбільші досягнення у співробітників автомобільного факультету (отримано 21,9 охоронних документів на об'єкти промислової власності) та механічного факультету (отримано 18,95 охоронних документів). Кращими є винахідники таких кафедр: технології машинобудування та ремонту машин – отримано 10,3 патенти (або 19,8 % від загальної кількості отриманих патентів), метрології та безпеки життєдіяльності (7 патентів), хімії та хімічної технології (6 патентів), автомобільної електроніки (5,6 патентів). Найактивнішими винахідниками університету з промислової власності за підсумками звітного року є: проф. М.А. Подригало (10 патентів), проф. Е.Б. Хоботова і доц. В.В. Даценко (по 7 патентів), проф. Д.Б. Глушкова, проф. О.І. Воронков (по 5 патентів), проф. А.В. Гнатов, проф. Ш.В. Аргун і проф. О.В. Полярус (по 4 патенти). Обсяг витрат за послуги з оформлення документів на інтелектуальну власність за 2022 рік дорівнював 32 тис. грн (у т.ч. 24 тис. грн за рахунок коштів загального фонду та 8 тис. грн за рахунок коштів спеціального фонду).

Упродовж року вченими було оформлено та подано 41 заявку з охорони права на об'єкти інтелектуальної власності України (2021 – 173), з них 4 заявки на винаходи, 17 – на корисні моделі, 20 – на авторські свідоцтва і твори. На жаль, у 2022 році активність у поданні заявок на об'єкти промислової власності порівняно з попереднім роком зменшилася більше ніж утричі (у 2022 – 21 заявка, а у 2021 – 65). Цьогоріч за цим напрямом значних результатів досягли співробітники лише автомобільного факультету (подано 14,5 заявок на об'єкти промислової власності або 69% від загальної кількості заявок). Лише винахідники кафедри технології машинобудування та ремонту машин подали 9,5 заявок або 45% від загальної кількості. Більше половини від усіх винаходів і корисних моделей було створено співробітниками при виконанні охороноспроможних держбюджетних науково-дослідних робіт. Найбільшу патентну активність за результатами науково-технічних робіт, виконаних за рахунок коштів загального фонду, знову виявила кафедра технології машинобудування та ремонту машин. За двома бюджетними темами, які виконуються під керівництвом проф. М.А. Подригала, на винахідницьку діяльність за рік витрачено майже 20,5 тис. грн. У сфері авторського права слід відзначити гідну роботу викладачів факультету управління та бізнесу, якими подано та отримано 9 свідоцтв на твори (45% від загальної кількості). Лише викладачами кафедри

Рисунок 2 – Автомобіль VAZ-21099, на якому проводилися експериментальні дослідження

Рисунок 3 а

Рисунок 3 б

Рисунок 3 в

Рисунок 3 – Колеса, що використовувалися під час експериментального дослідження:
а – з шинами 175/70R13;
б – з шинами 175/65R14;
в – встановлення комплекту коліс

економіки і підприємництва – 6 свідоцтв (30% від загальної кількості).

Незважаючи на складні часи, науковці університету беруть активну участь у заходах, спрямованих на підтримку та розвиток інноваційної діяльності. За підсумками Відкритого конкурсу на кращий патент у сфері цивільного захисту та пожежної безпеки було отримано призовий диплом за розробку «Спосіб визначення характеру вимушених коливань системи транспортного засобу». До того ж цього року співробітники університету взяли участь у конференції «Винахідники і науковці: разом до Перемоги», що проводилася Харківською обласною радою товариства винахідників і раціоналізаторів за підтримки Харківської обласної військової адміністрації та Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка.

При виданні монографій, підручників, навчальних посібників, фахових журналів, а також збірників наукових праць і матеріалів наукових конференцій науковці університету мають можливість своєчасно знайомити наукову спільноту із результатами останніх наукових досліджень.

Співробітниками університету у 2022 році опубліковано 48 монографій, 3 підручники, 19 навчальних посібників, 1541 наукову статтю (у т.ч. 430 фахових), 970 тез доповідей та зроблено 1957 доповідей на конференціях різного рівня.

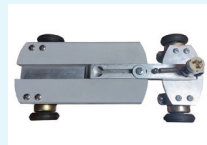
Результати рейтингу закладів вищої освіти базуються на показниках наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, які є інструментом для відстеження цитованості наукових статей, що публікуються співробітниками.

Закінчення на с. 7

О ДО ДНЯ НАУКИ

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ РОКУ

Закінчення. Початок на с. 4 – 6

Так, за 2022 рік університет має такі показники:

Науко-метрична база даних	Кількість публікацій	Кількість цитувань	Індекс Гірша (h-index)
Scopus	87	816	23
Web of Science	26	193	14

Упродовж 2022 року у виданнях бази Scopus науковцями проіндексовано: автомобільного факультету – 25,6 публікацій, механічного – 25,65 публікацій, факультету управління та бізнесу – 16,9 публікацій. Серед кафедр кращими є: економіки і підприємництва (13,37 публікацій при плані 4), метрології та безпеки життєдіяльності (7,25 публікацій), автомобільної електроніки, технічної експлуатації та сервісу автомобілів, деталей машин і ТММ (по 5,25 публікацій), іноземних мов (5,2 публікацій). Лідерами за кількістю проіндексованих документів у базі даних Scopus у 2022 році є доктори наук: Я.С. Левченко (13 документів), І.А. Дмитрієв (11 документів), Щ.В. Аргун (8 документів), А.В. Гнатов (6 документів), О.І. Дмитрієва, Д.Б. Глушкова, А.С. Роговий (по 5 документів).

Значно зросла загальна кількість публікацій у виданнях бази даних Scopus. Так, упродовж року загальна кількість публікацій зросла на 16% (з 680 до 790), а кількість цитувань збільшилася на 37% (з 2227 до 3043). За рахунок зростання кількості цитувань наукових праць вчених університету у 2022 році значення індексу Гірша за даними БД Scopus збільшилося порівняно з минулим роком на 4 позиції – з 19 до 23. Наявність достатньо високого індексу цитування в науково-освітніх організаціях характеризує стан і динаміку показників затребуваності, активності та індексів впливу діяльності як окремих учених, так і ЗВО в цілому. За загальною кількістю публікацій у БД Scopus слід відзначити докторів наук: Щ.В. Аргун (46 статей), А.В. Гнатов (42 статті), Е.Б. Хоботову (38 статей), Д.Б. Глушкову (36 статей), М.А. Подригала (32 статті), А.Г. Батракову (27 статей). Серед науковців нашого університету у БД Scopus за h-індексом лідирують: А.В. Гнатов (індекс Гірша – 16), Щ.В. Аргун (індекс Гірша – 16), А.Г. Батракова (індекс Гірша – 10). При цьому у професорів А.В. Гнатов та Щ.В. Аргун індекс Гірша за рік збільшився на три пункти. Кількість статей, що проіндексовані у базі Web of Science, у 2022 році залишилися на рівні останніх років.

У звітному році університет зберіг свій статус базового закладу вищої освіти для проведення II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із спеціальностей: «Матеріалознавство», «Цивільна безпека (Охорона праці)», «Автомобільний транспорт» до 2023 року. Кафедрами університету з листопада 2021 року по січень 2022 року було проведено I тур Всеукраїнського конкурсу, за підсумками якого

256 кращих наукових робіт (433 здобувачів вищої освіти) на початку 2022 року було надіслано у базові заклади вищої освіти, відповідно до запропонованого переліку галузей знань та спеціальностей, для проходження II туру конкурсу, але через введення на території України воєнного стану його проведення було скасовано.

Водночас цього року зросла активність студентів у міжнародних конкурсах наукових робіт. Упродовж року 164 здобувачі вищої освіти прийняли запрошення і взяли участь у міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, з них 97 (58 %) здобули перемогу.

За кількістю переможців слід відзначити: факультет управління та бізнесу – 47 переможців (або 49%), механічний факультет – 31 переможець. Найкращі показники щодо кількості студентів-переможців було здобуто у таких конкурсах: міжнародному конкурсі наукових розробок учнів та студентів «Наука без кордонів» (Чехія, 20.01.2022, 15.06.2022); International Student Professional Creative Competition «Agrarian Sciences and Food» (20.05.2022); міжнародному конкурсі наукових робіт серед іноземних студентів «Наукові ініціативи іноземних студентів і молодих вчених», що традиційно щорічно проводиться на базі нашого університету за підтримки Харківської міської ради (03.03.2022), а також міжнародному конкурсі наукових робіт серед іноземних студентів «Студентство у науці – інтелектуальний потенціал майбутнього» (Казахстан, 20.04.2022).

Наш університет дійсно пишається своїми відомими вченими та їхніми професійними здобутками. Так, у цьому році завідувачці кафедри, проф. Д.Б. Глушківій присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», завідувачу кафедри, доц. М.Ф. Курилку призначено державну стипендію видатним діячам науки, професорки І.Ю. Шевченко, Я.С. Левченко, О.І. Дмитрієва та ас. Е.В. Захарова отримали стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених. На Всеукраїнському конкурсі «Молодий вчений року», який організовує Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки, вперше серед 100 кращих молодих науковців України є представники нашого університету: проф. І.Ю. Шевченко здобула перемогу в номінації «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», а проф. Я.С. Левченко – перемогу в номінації «Фінанси, банківська справа та страхування».

Бажаємо нашим молодим науковцям подальших професійних успіхів і творчого натхнення!

З нагоди професійного свята – Дня науки – щиро сердечно дякуємо усьому колективу університету за наполегливу, самовіддану й плідну працю на користь нашої alma-mater.

Бажаємо всім науковцям успіхів і насаги в продовженні наукових звершень задля добробуту українського народу, а також в ім'я процвітання України і якнайшвидшої перемоги над ворогом!

Євгенія Кірсанова, нач. НДЧ

О ГОСТОВІ ЛЕКЦІЇ

ВАЖЛИВИЙ МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Нині міжнародна співпраця є важливою складовою розвитку сучасної освіти. На вимогу сьогодення колектив кафедри менеджменту нашого університету організував міжнародний навчальний місяць, що проходив у форматі академічної віртуальної мобільності.

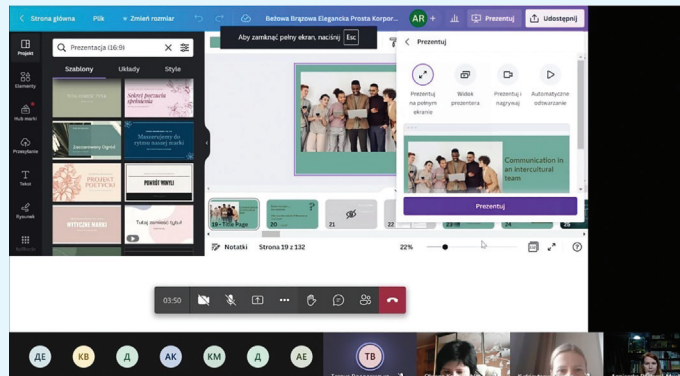
Метою проведеного заходу є розширення можливостей студентів отримати якісну освіту та здобути досвід у міжнародному середовищі. Упродовж квітня – початку травня здобувачі вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» відвідували гостьові онлайн-лекції викладачів з Польщі, організовані відповідно до договорів міжнародної співпраці із закладами освіти – партнерами ХНАДУ.

Для популяризації міжнародної мобільності та зручності участі здобувачів вищої освіти було складено спеціальний план-графік викладання, де певні дисципліни і теми зі спеціальності «Менеджмент» розподілені за навчальними курсами. До графіку було включено також викладання відповідної дисципліни доцентом кафедри менеджменту студентам університету Печа (Угорщина).

Викладання дисциплін для студентів іноземних університетів, участь у міжнародних наукових і навчальних заходах дає змогу викладачам не лише розвивати професійні знання та навички, але й розширювати свій науковий кругозір, належним чином сприяючи поширенню вітчизняної науки та освіти.

Міжнародний навчальний місяць кафедри менеджменту розпочала на початку квітня доц. Н.А. Бочарова, яка в рамках міжнародного співробітництва провела лекції англійською мовою для здобувачів вищої освіти університету Печа (Угорщина) на VII міжнародному навчальному тижні факультету бізнесу та економіки. Упродовж чотирьох годин Надія Авакіна провела захоплюючі онлайн-лекції з дисципліни «Управління змінами». Її активний внесок та віртуальна участь у семінарах отримали високу оцінку Міжнародного комітету UPFBE, за результатами участі у яких їй видано відповідний сертифікат. Наразі співпраця між кафедрою менеджменту та університетом Печа активно розвивається. Цей важливий крок у міжнародному співробітництві підкреслює високий рівень професійної підготовки викладачів кафедри та їхнє бажання ділитися своїми знаннями й досвідом з колегами і здобувачами вищої освіти з інших країн.

Колектив нашої кафедри щиро вітає доц. Н.А. Бочарову з цим досягненням і пишається її активною участю у міжнародному навчальному процесі. Це ще один

приклад високого професіоналізму наших викладачів та важливості співпраці з університетами інших країн для підвищення рівня освіти і науково-дослідної роботи.

Відповідно до договору про співпрацю з Вищою школою економіки та інформатики (м. Краків, Польща) у рамках міжнародного навчального місяця ми також у дистанційному форматі організували гостьові лекції від польських викладачів для здобувачів спеціальності 073 «Менеджмент», які відбулися упродовж квітня – травня.

Так, упродовж квітня – початку травня четверга наша колега з польського університету пані Агнешка Рахваль-Мюллер провела цикл лекцій «Intercultural communication in global business». Для студентів спеціальності «Менеджмент» цей цикл із п'яти запланованих лекцій був надзвичайно важливим, адже вони ознайомилися із сучасними тенденціями в міжнародному бізнесі, а також поглибили свої знання з міжкультурної комунікації. Впевнені, що це допоможе їм у майбутньому успішно працювати в різних міжнародних компаніях та організаціях.

У квітні також було організовано ще одну цікаву гостьову лекцію з дисципліни «General management» на тему «Challenges in management. Strategy operationalization», яку прочитав доктор польського університету Вищої школи економіки та інформатики Пшемислав Стах. Наші студенти здобули важливий досвід та знання про виклики, що виникають у сфері менеджменту, а також про процеси стратегічного планування. Доктор Стах розглянув сучасні виклики управління, запропонувавши інноваційний підхід до стратегічного планування, в основі якого лежить оперативність втілення стратегії. Викладений лектором курс поглибив отримані здобувачами знання про те, як застосувати сегмент керівництва до різних галузей, зокрема у сфері виробництва, фінансів та маркетингу.

У рамках місяця міжнародної мобільності у квітні відбулися і гостьові лекції з дисципліни «Project Management», проведені

також доктором Вищої школи економіки та інформатики Ришардом Чвртняком. Ці лекції були організовані з метою поглиблення знань студентів спеціальності «Менеджмент» у галузі проєктного менеджменту, а також про власний досвід і практичні знання у цій галузі.

Особливістю проведених лекцій було те, що вони проходили виключно англійською мовою, що додатково підвищило рівень корисності для студентів, які навчаються у міжнародному середовищі, надавши їм можливість удосконалити свої навички вивчення англійської мови та спілкування з іноземними викладачами. Важливість вивчення англійської мови у сучасному світі неможливо переоцінити, адже це мова міжнародного спілкування та комунікації.

Колектив нашої кафедри щиро дякує лекторам пані Агнешці Рахваль-Мюллер за цікаві й корисні лекції, які допоможуть здобувачам вищої освіти краще розуміти особливості міжнародної комунікації в бізнесі, а також докторам П. Стаху та Р. Чвртняку за інформативні й захоплюючі лекції, які, впевнена, сприятимуть поглибленню здобутих знань нашими студентами.

Ми переконані, що подібні заходи допомагають студентам стати більш конкурентоспроможними на міжнародному ринку праці та розширюють горизонти для наших досліджень.

Колектив кафедри менеджменту сподівається на подальшу плідну співпрацю з університетом Вищої школи економіки та інформатики і нашими польськими колегами.

У продовження наших тісних міжнародних контактів на вересень 2023 – 2024 навч. року вже заплановано цикл лекцій польської викладачки Донати Адлер на тему «Corporate Social Responsibility, ESG, Sustainable Business Development».

Усі викладачі, які взяли участь у міжнародному навчальному місяці, отримали сертифікати та по-

дяку від кафедри менеджменту ХНАДУ, що свідчить про високе визнання їхніх знань і навичок у міжнародному співтоваристві та підвищує рівень освіти в університеті.

Принадно зазначимо, що студентам, які успішно пройшли міжнародний навчальний місяць, буде зараховано отримані знання і навички як неформальну освіту за дисциплінами кафедри менеджменту. Це дасть їм можливість додатково підвищити рівень своєї кваліфікації та зробити своє резюме більш привабливим для роботодавців.

Колектив кафедри менеджменту дійсно пишається партнерством з Вищою школою економіки та інформатики у Кракові та університетом Печа (Угорщина) і з нетерпінням очікує наступних іноземних лекторів, адже організація гостьових лекцій з досвідченими викладачами з інших країн є важливою частиною міжнародної співпраці, що, безумовно, допомагає забезпечити нашим студентам кращу освіту та підготувати їх до міжнародної кар'єри. Крім того, вони можуть глибше вивчати матеріал і здобувати нові знання від провідних викладачів, а також порівняти підходи до викладання у різних країнах.

Організація міжнародного навчального місяця (академічної віртуальної мобільності) є важливим кроком у напрямку розвитку міжнародної співпраці та підвищення якості освіти в ХНАДУ. Проведення гостьових лекцій відомими викладачів з польських університетів є важливим елементом навчального процесу нашого університету, що дає студентам можливість отримувати нові знання та навички, а також поглиблює розуміння міжнародних тенденцій у галузі менеджменту.

Міжнародний навчальний місяць – це дійсно важлива подія для нашого університету, яка не лише підвищує рівень вітчизняної освіти, але й допомагає студентам ФУБ отримувати важливий досвід в міжнародному середовищі. Такі заходи допомагають студентам здобувати необхідні професійні навички і, безумовно, знадобляться їм у майбутньому.

Проведення нами міжнародного навчального місяця сприяє розвитку активних взаємовідносин із зарубіжними університетами та підвищенню рівня професійної підготовки викладачів, а також допомагає підтримувати високий рівень освіти нашого ЗВО, популяризувати вітчизняну науку та освіту в міжнародному співтоваристві.

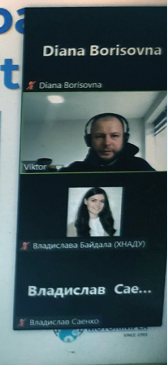
Ірина Федотова,
проф. каф. менеджменту

О КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСПУТИ

Test bench for hydraulic cylinders with a 500 bar hydraulic power unit

МОЛОДІЖНА НАУКА У СУЧАСНОМУ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВІ

У квітні колектив кафедри технологій металів та матеріалознавства ім. О.М. Петриченка у дистанційному режимі на платформі ZOOM провів міжнародну конференцію здобувачів вищої освіти і молодих учених «Сучасні матеріали та технології їх обробки».

На цьогорічну конференцію було подано 82 тези доповідей від учасників із понад 20 закладів вищої освіти України, Німеччини, Молдови і Казахстану. У заході активну участь взяли Brandenburg University of Technology Cottbus-Senftenberg (Germany), ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (м. Дніпро), Казахський автомобільно-дорожній інститут ім. Л.Б. Гончарова (м. Алмати, Казахстан), Бельський державний університет ім. Алеку Руссо (м. Бельці, Молдова), Національний технічний університет «ХПІ», Український державний університет науки і технологій (м. Дніпро), Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара (м. Дніпро), Національний транспортний університет (м. Київ), Національний технічний університет України «КПІ ім. Ігоря Сікорського» (м. Київ), Національний університет «Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка» (м. Полтава), Інститут чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України (м. Дніпро), АТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (м. Краматорськ).

Під час пленарного засідання та секцій «Сучасне матеріалознавство: стан, проблеми, перспективи» і «Технології обробки матеріалів» учасників конференції палко привітали члени оргкомітету, побажавши їм успіхів у науковій діяльності.

Великий інтерес в учасників заходу викликала доповідь магістра, наукового співробітника Бранденбурзького технічного університету Котбус-Зенфтенберг Е. Wasilewski «Force control strategies to reduce weld distortion and cold cracking in laser beam welding».

Лазерне променеве зварювання сучасних матеріалів використовується у промисловому масовому виробництві для ефективного виготовлення високоточних компонентів і деталей з найвищими ви-

могами до якості. Уникнення дефектів, пов'язаних зі зварюванням, таких як викривлення шва та холодне розтріскування, має вирішальне значення. На підставі отриманих молодим ученим даних розроблено концепції прикладання активної сили з динамічним затисканням заготовки, які приводять до зменшення деформації та холодного розтріскування і сприяють зварюваності високоміцних матеріалів.

На конференції було розглянуто питання підвищення довговічності деталей машин, що вирішуються в основному за рахунок вибору якісних матеріалів та ефективних способів їх обробки. Зараз широко використовується поверхнева обробка для підвищення зносостійкості та механічних властивостей виробу в цілому – нанесення іонно-плазмових покриттів, іонне бомбардування, комбіновані методи обробки. Цим проблемам були присвячені доповіді магістрів нашого університету: V. Sayenko «Environmental innovations in industry», E. Orlova «Imperatives of development of environmentally clean technology in mechanical engineering», V. Tunyk «Environmentally safe technology for increasing the durability of hydraulic hammer parts».

Цікаву доповідь представив і аспірант В.О. Скрипніков «Test stands for diagnostics of hydraulic components of hydraulic pumps, hydraulic cylinders, hydraulic motors, high-pressure hoses».

Випускники-бакалаври доповіли про результати своїх досліджень, виконаних у рамках дипломних робіт: Д.В. Дуліч «Гідродинамічне видавлювання – ефективний спосіб заміни гідропресування при виготовленні виробів з високоміцних і малопластичних сталей», М.В. Руденко «Підвищення зносостійкості відновлених деталей покриттям із застосуванням модифікованого вторинного сировинного».

Жвавий інтерес викликала робота молодого вченого з Придніпровської державної академії будівництва та архітектури Є.Г. Плахтія «Одержання нових функціональних матеріалів з покращеними фізичними та оптичними властивостями», де продемонстровано нанокристали ZnSe,

синтезовані методом самопоширюваного високотемпературного синтезу (методом горіння) з різними початковими імпульсами струму. Отримані результати дозволяють використовувати синтезовані таким методом нанокристали ZnSe для різноманітних оптоелектронних пристроїв або у виробництві гарячепресованої кераміки класів Cleartran або Multispectral.

Привернули увагу учасників заходу і нові розробки наших колег – молодих науковців Інституту чорної металургії Національної академії наук України, Українського державного університету науки і технологій, Національного технічного університету «ХПІ» та ін.

Результатами своєї роботи над докторською дисертацією, присвяченою аналізу вітчизняних матеріалів для наплавлення та їх трибологічних характеристик, поділився доктор філософії Б.О. Трембач, який працює на АТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (м. Краматорськ).

Варто зауважити, що 30 % доповідей були представлені англійською мовою.

По закінченню міжнародної конференції було сформовано збірку тез доповідей здобувачів вищої освіти і молодих учених, яку разом із сертифікатами електронною поштою надіслано усім її учасникам.

Усі, хто виступав, наголошували на важливості цьогорічного заходу, що дозволяє молодим ученим формувати науковий і стратегічний підхід від постановки задачі до її вирішення та отримання коректних результатів дослідження, а також знайомитися із сучасним станом матеріалознавства. Учасники також відзначили високий рівень конференції та необхідність розширення участі у ній молоді.

Бажаємо учасникам проведеного заходу миру, добра і здоров'я, а також інноваційних ідей, креативних проєктів та успішної їх реалізації!

До зустрічі на наступних наших заходах!

**Діана Глушкова,
зав. каф. ТММ,
проф.**

О СЕМІНАРИ. ДИСПУТИ

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Нещодавно за ініціативи Національної академії педагогічних наук України та Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України у змішаному форматі відбувся методологічний семінар «Національно-патріотичне виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України: стратегії і завдання».

Проведенню такого масштабного семінару передували виклики сьогодення, котрі чітко засвідчили життєву необхідність активізації національно-патріотичного виховання, що є наскрізним виховним процесом, спрямованим на утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Участь у методологічному семінарі взяли: заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді та спорту, голова підкомітету з питань національно-патріотичного виховання Василь Мокан; президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, який відкрив захід; директор Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України Іван Бех; новопризначений Міністр освіти і науки України Оксен Лісовий. Крім того, за дорученням Міністра молоді та спорту України у роботі заходу взяла участь його заступниця Марина Попатенко, яка наголосила на необхідності аудиту сфери національно-патріотичного виховання, її фінансування та підготовки фахівців.

У роботі заходу також взяли активну участь проректори та завідувачі профільних кафедр провідних закладів вищої освіти України, керівники навчально-наукових інститутів і наукових установ з проблем виховання, соціальної роботи та національно-патріотичного виховання.

Вітаючи учасників семінару, Міністр освіти і науки України Оксен Лісовий у своєму моти-

ваційному виступі висловив ключову тезу для подальших дій: «Ми маємо дати молоді місію, вибудувати середовище, в якому вона буде ідентифікувати себе, знаходити подібних собі за принципами і переконаннями, знаходити свою роль у відбудові нації».

До участі у роботі семінару активно долучився і колектив кафедри українознавства нашого університету, підготувавши п'ять доповідей про національно-патріотичне виховання студентства.

Так, завідувачка кафедри доц. Неля Нікуліна виступила з доповідями «Національно-патріотичний дискурс університетського часопису «Автодорожник»: інформаційна стратегія і контент-аналіз публікацій» і «Непорушена константа: національна ідентичність → патріотизм → національна безпека держави».

Доц. Наталія Книшенко підготувала доповідь «Інтеграція патріотичного виховання на за-

няттях з дисциплін мовознавчого циклу»; доц. Наталія Олешко – «Цінності національно-патріотичного виховання під час викладання дисципліни «Історія та культура України»» і доц. Юлія Бугаєвська – «Мотиваційно-ціннісний аспект національно-патріотичного виховання майбутніх фахівців».

Проведений семінар наразі, як ніколи, є на часі, адже усі ми розуміємо, що саме заклади освіти є осередком виховання громадянина – патріота своєї країни.

Викладачі кафедри українознавства нашого університету активно прищеплюють любов до рідної землі, мови й до своєї родини, повагу до народних звичаїв і традицій, шанобливе ставлення до державних символів, а також почуття гордості за свій народ і свою державу.

Ольга Ожго

О КОНКУРСИ

ГІДНА ПЕРЕМОГА

Згідно з листом Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» № 22.1/10-3789 від 22.10. 2018 р. наш університет визнано базовим для проведення Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт студентів закладів вищої освіти зі спеціалізації «Економіка підприємства» за ступенями вищої освіти «бакалавр» та «магістр».

Метою конкурсу є пошук обдарованої студентської молоді, створення умов для творчого зростання, активізації науково-дослідної роботи студентів у ЗВО, а також підвищення якості дипломних робіт, зокрема їх наукової і прикладної наповненості.

От і цього року у квітні колектив кафедри економіки і підприємництва нашого університету провів II тур конкурсу.

Через широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України, що триває більше року, а також небезпечну ситуацію, що склалася в Харківській області, яка до цих пір перебуває в зоні бойових дій, цього року у роботі конкурсної комісії під головуванням проректора з наукової роботи проф. І.А. Дмитрієва взяли участь лише провідні викладачі кафедри економіки і підприємництва факультету управління та бізнесу нашого вишу.

У рамках конкурсу було розглянуто 135 дипломних робіт (у т.ч. 46 дипломних робіт бакалаврів і 89 – магістрів) із 30 ЗВО, серед яких: Державний біотехнологічний університет, Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет», Державний університет «Житомирська політехніка», Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Донецький національний університет ім. Василя Стуса, Криворізький національний університет, Львівський торговельно-економічний університет, Луцький національний технічний університет, Національний авіаційний університет, Національний технічний університет України «КПІ ім. Ігоря Сікорського», Національний університет «Львівська політехніка», Одеська державна академія будівництва та архітектури, Поліський національний університет, Сумський державний університет, Український державний університет залізничного транспорту, Українська інженерно-педагогічна академія, Харківський національний

економічний університет ім. Семена Кузнеця, Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова та ін.

За результатами ретельного оцінювання дипломних робіт за відповідними критеріями та відкритого обговорення конкурсної комісія визначила кращі роботи дипломників.

Нам дуже приємно, що і цього року дипломні роботи випускників нашого університету були високо оцінені комісією та нагороджені дипломами. Так, дипломом першого ступеня нагороджена кваліфікаційна робота бакалавра Вікторії Сопельник (кер., деканеса факультету управління та бізнесу, проф. І.Ю. Шевченко) та дипломна робота магістра Анни Демиденко (кер., завідувачка кафедри економіки і підприємництва, проф. О.І. Дмитрієва); а також другого ступеня – дипломна робота магістра Євгенія Єрмакова (кер., проректор з наукової роботи, проф. І.А. Дмитрієв).

Конкурсна комісія відзначила високий рівень підготовки дипломних робіт, їх актуальність, наукову спрямованість і можливість впровадження практичних розробок, що засвідчує належну підготовку фахівців зі спеціалізації «Економіка підприємства» у закладах вищої освіти України.

Голова конкурсної комісії, заслужений діяч науки і техніки України, професор І.А. Дмитрієв широким дякує випускникам та їхнім керівникам за активну участь у щорічному конкурсі дипломних робіт «Економіка підприємства» та бажає усім міцного здоров'я, творчого натхнення й подальших звершень у царині освіти і науки.

Олена Шершенюк,
доц. каф. ЕіП

О АКТУАЛЬНО

ДІЛОВА
ЗУСТРІЧ

Давнім і надійним партнером факультету транспортних систем нашого університету є Харківський територіальний відділ Укртрансбезпеки, що успішно реалізує державну політику у сфері безпеки на автомобільному транспорті загального користування, міському, електричному та залізничному транспорті.

Підтвердженням нашого тісного партнерства є нещодавно проведена ділова зустріч, у якій взяли участь начальник Харківського територіального відділу Укртрансбезпеки Олег Богінський та його заступник Антон Терещенко.

Від ХНАДУ у заході взяли участь перший проректор Анжеліка Батракова, декан факультету транспортних систем Юрій Бекетов, завідувачі та викладачі випускових кафедр, а також представники відділу організації сприяння працевлаштуванню студентів.

Під час проведеної практичної зустрічі її учасники визначили першочергові завдання, які вирішуватимуться для досягнення спільних цілей, обговорили співпрацю щодо організації дуальної системи освіти, проходження практики здобувачами вищої освіти, а також питання подальшого працевлаштування випускників нашого факультету.

Учасники зустрічі належну увагу приділили також стажуванню викладачів та підписанню угоди про подальшу співпрацю між університетом і територіальним відділом Укртрансбезпеки.

Крім того, ми обговорили організаційні питання щодо підготовки круглого столу зі управліннями Укртрансбезпеки України, який факультет транспортних систем планує провести найближчим часом.

Олена Запорожцева, доц. каф. ОБДР

О ПАМ'ЯТЬ ПОКОЛІНЬ

ДО РІЧНИЦІ ТРАГЕДІЇ НА ЧАЕС

Двадцять шостого квітня у 37-мі роковини найбільшої в історії ядерної катастрофи, що сталася на Чорнобильській атомній електростанції, в Україні вшановували ліквідаторів, а також усіх загиблих і постраждалих від її наслідків.

У ніч на 26 квітня 1986 р. на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС, де знаходилося 180 – 190 тонн ядерного палива (діоксиду урану), з різницею в дві секунди сталося два вибухи, що зруйнували реактор. Через надпотужні вибухи, що знищили частину будівель, почалася масштабна пожежа. Величезну кількість радіоактивних речовин було викинуто в атмосферу, виверження яких вдалося зупинити лише через місяць після катастрофи.

Радіоактивна хмара, що утворилася після аварії, спочатку накрила Україну, Білорусь та Росію. Потужний циклон проніс радіоактивні речовини також над Литвою, Латвією, Польщею, Швецією, Норвегією, Австрією, Фінляндією, Великою Британією, а пізніше – над Німеччиною, Нідерландами та Бельгією.

Багатоденну пожежу намагалися загасити сотні пожежників та працівників аварійних служб. Багато з них згодом померли від променевої хвороби. Унаслідок техногенної катастрофи радіоактивному випромінюванню піддалися майже 600 000 чоловік, найбільше з них – ліквідатори катастрофи. Понад 100 тисяч мешканців найближчих до ЧАЕС населених пунктів було евакуйовано до безпечних регіонів.

Аварія на ЧАЕС забрала життя сотень людей і завдала непоправної шкоди екології країн, яких зачепило це лихо.

Через цю аварію із сільськогосподарського користування виведено майже 5 млн га земель, а навколо АЕС було створено 30-кілометрову зону відчуження.

У липні 2019 р. над зруйнованим четвертим енергоблоком станції було введено в експлуатацію новий безпечний саркофаг-конфайнмент.

П'ятнадцятого грудня 2000-го роботу ЧАЕС було зупинено назавжди.

Сьогодні, як і 37 років тому, через війну, розв'язану РФ, яка 24 лютого 2022 р. підло напала на Україну, виникла нова загроза ядерного вибуху. У перший же день війни РФ планувала здійснити теракт на території Чорнобильської АЕС. Після вторгнення з території Білорусі, російські війська захопили й упродовж п'яти тижнів знаходилися на території АЕС. За цей час втрати Україною контролю над Чорнобильською зоною на станції виникали локальні пожежі, загасити які неможливо було через окупантів. Певний час станція залишалася без електрики, що вкрай необхідна була для охолодження відпрацьованого палива.

Тридцять першого березня російські війська повністю вийшли з території Чорнобильської АЕС. Перед відходом окупанти мародерствували на ЧАЕС, вкравши комп'ютери, чайники, кавоварки тощо. Крім того, вони забрали з собою і полонених нацгвардійців.

Після звільнення станції від ворога вже другого квітня над Чорнобильською АЕС знову замайорів український прапор.

Аварія на Чорнобильській АЕС стала одним з похмурих символів трагедії, до якої може привести техногенна катастрофа, а також символом мужності, самопожертви й жертвості в ім'я Батьківщини тисяч українців.

Вшановуючи пам'ять її ліквідаторів, маємо зробити усе від нас залежне, щоб нічого подібного в Україні ніколи не сталося.

Вічна пам'ять і низький уклін усім ліквідаторам ядерної катастрофи на ЧАЕС!

Василь Богданов

ПАРТНЕРСТВО

Упродовж декількох років поспіль кафедра організації та безпеки дорожнього руху і факультет транспортних систем активно розвивають співпрацю із Полтавським фаховим коледжем транспортного будівництва, адже тісні контакти між освітніми закладами є невід'ємною складовою ефективною та якісною системою освіти.

Тож для поглиблення розвитку співробітництва між двома освітніми установами наприкінці квітня у Полтаві відбулася ділова зустріч представників ХНАДУ та Полтавського фахового коледжу транспортного будівництва.

У рамках цього заходу робоча група у складі відповідального секретаря приймальної комісії Геннадія Птиці, доцента кафедри ОІБДР Сергія Капінуса та представників студентського активу факультету

Валерії Марченко (гр. Т-33-20), Артема Самойлова (гр. Тс-51-22) та Євгена Косточки (гр. Т-36т1-20) зустрілася із цюгорічними випускниками коледжу.

Як завідувач випускової кафедри і керівник та організатор поїздки представників ХНАДУ, які побували з робочим ві-

зитом у наших полтавських колег, я надаю важливе значення саме таким партнерським відносинам.

Крім основної інформації про ХНАДУ, умови навчання на ФТС та особливості вступу у 2023 році, зі студентами коледжу ми провели ділову гру, найактивніші з яких отримали тематичні призи.

Одним із основних напрямів співпраці, які ми розглядали під час зустрічі, є підтримка випускників коледжу у продовженні навчання за спеціальним спрямуванням із метою забезпечення можливості підвищення професійних навичок та отримання якісної освіти в галузі транспорту, що відповідає вимогам сучасності.

Це питання ми детально обговорили з директором коледжу Євгеном Васильєвим та головою циклової комісії Павлом Кулаєм.

За підсумками ділової зустрічі було сформовано спільний план дій та окреслено головні цілі партнерської взаємодії.

Іван Наглюк,
зав. каф. ОІБДР, проф.

О ДО ДНЯ ВИШИВАНКИ

Символ Національної Свідомості

Розпочинаючи із 2006 року, у третій четвер травня в Україні відзначається День вишиванки, який цьогоріч припадає на 18 травня.

Національний одяг нашого народу здавна був символом державності, пройшовши тернистий шлях разом з багатьма поколіннями українців.

В Україні День вишиванки є неофіційним народним святом, що бере свій початок з ідеї студентки факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Лесі Воронюк провести патріотичну акцію «Всесвітній день вишиванки». Дівчину охоче підтримали студенти і викладачі не лише її вишу, але й інших ЗВО по всій Україні. Відтоді у День вишиванки учні та студенти, викла-

дачі та усі охочі залюбки одягають вишиванку, вкладаючи у це свято глибокий зміст. Своєму етнічному вбранню – вишиванкам, ми надаємо велику увагу від діда-прадіда, показуючи світовій спільноті власну самоідентифікацію та сакральний національний код.

Розкидані війною по всьому світу сьогодні українці об'єднуються в одній ідеї – продемонструвати давню обрядову символіку українського національного вбрання і вишивки,

що додають усім нам сил та мужності вистояти у цій війні з лютим ворогом.

Як і століття тому, так і сьогодні наш власний національний код – вишиванка – стоїть на захисті української державності та ідентичності. До речі, під час радянської окупації за вишиту сорочку чи спілкування українською мовою могли за судити до 20 років заслання. У сумних сторінках нашої історії є багато прикладів, коли українцям не дозволяли носити ви-

шиті сорочки і щоб зберегти їх вони випорювати орнаменти й вишивку. Як не старалися наші вороги багато поколінь поспіль послідовно знищувати нашу національну ідентичність – у них нічого не вийшло, а зараз не вийде й поготів.

Це важливе для українців свято нині відзначають не лише у нас, але й за кордоном: потужна українська діаспора по всьому світу виходить у цей день на площі своїх міст у розмаїтих вишиванках.

Сьогодні День вишиванки – це не лише данина моді. У цей день усі ми маємо не лише пам'ятати свою національну ідентичність, але й мати відповідно усвідомлену громадянську позицію, а також культурну і духовну освіченість.

Богдан Васильєв

В країні нашій ми всі рівні –
Чи при посаді керівник,
Чи молоді жінки чарівні,
Або звичайний робітник.
Але в нас кожен має совість
І справедливості жагу,
У тому наша заадковість,
І має те свою снагу.
Це надихає нас на дію
Протистояти будь-кому,
У нас породжує надію,
Що ми поборемо п'їтьму!
Коли підлеглі до начальства,
З природних міркувань людських,
У протизагу до небадьства,
І це нормально, це не гріх,
Щоб вбити зло й авантюризм,

ПОЗИЦІЯ ЛЮДИНИ І МИТЦЯ

У опозицію стають,
І дурість та волюнтаризм
Під їх напором програють!
Отак митець свій запал творчий
Спрямовує на опір тим,
Хто вицентрує дім наш отчий,
Те, що вважаємо святом!
В тих, що вчепилися у владу
Та набивають гаманці,
Використовують посаду,
Як ті ворожі заслани,
І тим руйнують наші душі,
Руйнують віру у добро,
Що до людських проблем байдужі,
Нема де ставити тавро
На їхніх душах бюрократських,
І совісті там не питає,
Тих, що у митарствах солдатських
Шукають зиску, як шахрай,
Що мають фахові посади
У одіозних ВЛК,
Вони є осередком зради,
До них неприязнь надістька.
Свій пензлик, ну а може слово,

Гостріше списа чи стріли,
Повинен він обов'язково
Спрямовувати в бік п'їтьми,
Невігластва та мракобісся
Прихильників поїв москви,
Щоб наче блискавка пронісся,
Вражаючи оті церкви,
Що нам несуть не віру й мову,
А остогидлий «русский мир»,
І щоб уже ніколи знову
Не зміг смоктати кров вампір
Осатанілої «россеї»
З імперським прагненням до зла
Під владою свого «коцєя»,
І щоб розтанула імля!
Та ще багато в нас роботи,
Бо ще не скінчена війна,
Багато в нас іще сволоти
І ще не вбитий сатана!
Тепер вже мало в травні зранку,
На тлі відвертості й чеснот,
Раз в рік вдягнути ВИШИВАНКУ,
І ти вже щирий патріот!

Сергій Єфремов

О ЕСЕ ПРО РІДНУ МОВУ

УКРАЇНЬСЬКА МОВА – перевага в інформаційній війні з росією

Понад рік у моїй країні триває війна, яку розв'язала росія. Однією з її цілей ніби-то мав стати захист російськомовних. Агресор вбиває не лише наших людей, нищить не лише наші міста і села, але й нівечить культуру, мистецтво, слово.

«Росія сама робить все для того, щоб на території нашої держави відбулася дерусифікація... За одне покоління і назавжди. Це ще один вияв самогубної політики», – наголосив Президент України Володимир Зеленський.

Це і спостерігав я на тимчасово окупованій території Балаклійщини: окупанти змінювали вказівники на російські. Тоді як люди, які залишилися у місті, перебували без води, достатньої кількості їжі та медикаментів. Ви точно мали бачити, як комунальники у помаранчевих жилетах змінюють табличку – «Балаклія/Балаклія», це було так огидно.

А пригадуєте, як неодноразово лунали заяви, що у населених пунктах Луганської, Донецької, Харківської, Херсонської та Запорізької областей навчальний процес перейде на російські стандарти? Сім'я моєї дружини – педагоги, для нас це була трагедія, бо треба було ховатися від «орків», щоб не говорити рідною мовою – за це разстрілювали відразу. Лунали типові для російської пропаганди наративи – «вперше за вісім років учні можуть використовувати російську мову», а також дітям роздавали підручники з російської мови та літератури.

Ціною життів найкращих ми виборюємо право говорити рідною мовою, бути українцями, визначати своє майбутнє. Українська мова – це мова наших батьків і дітей. Мова нашої Перемоги.

Валерій Залужний

Не забудемо, не пробачимо плундрування й зневагу до української мови.

Головна проблема України – не багатомовність, а двомовність, поширення на її території двох мов, коли поряд з державною українською на всі сфери життя претендує також російська. Але українізації бути! Від 16 січня 2021 року, згідно з мовним законодавством, уся сфера послуг мала перейти на українську. Що я думаю про це? Однозначно так!

Із початком повномасштабної війни в Україні почали гостріше обговорювати мовне питання. Ви не могли не помітити, як українські зірки, телеведучі та й не лише публічні люди, які до того говорили

російською, почали активно спілкуватися українською. Я за свої 37 років ніколи не говорив українською мовою, але від 24.02. 2022 року о 04.05, прокинувшись від потужного вибуху під будинком на Східній Салтівці, і до сьогодні – я ГОВОРЮ рідною мовою!

Під час повномасштабної війни, яку розпочала росія проти України, українська мова – не лише ознака національної ідентичності та громадянської позиції, але й інструмент боротьби з ворогом. Боронити свою країну від агресора можна не лише зброєю, але й словом. Українські військові на сьогодні спілкуються українською, навіть якщо не вдається це робити ідеально. Слово «паляниця» вже стало одним із мовних символів цієї війни – росіяни просто не можуть його прагматично вимовити, а їхні медіа перекладають слово російською як «клубника».

Я вважаю, що одним із інструментів боротьби з ворогом є наша мова. Ми, українці, ні на кого не нападаємо, ми нічого не мародеримо, ми нікого не катуємо і не гвалтуємо. Єдине, що нас «єднає» з ворогом – це російська мова. І ми маємо позбуватися цього. І зробити це легко.

За тегам **#МоваМаєЗначення** та **#МоваЦеЧастинаВійни** можна побачити, наскільки побільшало свідомих позицій не просто за мир, а за нашу з вами перемогу. І на мовному фронті також!

Володимир Голозубов,
гр. ТПТ-11-22 (ФТС)

УКРАЇНЬСЬКА МОВА – на інформаційному фронті

У цей нелегкий для усіх нас воєнний час ми вимушені не лише захищатися від силового впливу з боку агресора, а ще й чинити супротив на інформаційному фронті!

З далекого 1991-го року наші недоброзичливі сусіди ведуть інформаційну війну проти української мови і культури. Найяскравіший цьому приклад багато хто з нас чув: карикатурування української мови на кшталт дослівного перекладу слів із російської мови, таких як «зажигалка», «лифт», «кузнецик», причому з активуванням гасла «Что это за язык такой?!» Ця карикатура була спрямована виключно на депопуляризацію української мови серед населення і наразі таких прикладів вистачає. Нам вже довгий час хочуть нав'язати російське коєріння і забуття своєї власної культури...

При цьому сумно, що велика частка українського народу,

попри вторгнення рашистів у 2014 році в український Крим і Донбас, до 2022-го все ще жила в російськомовному інформаційному просторі й спілкувалася мовою окупанта. Однак лютий минулого року багатьох змусив переосмислити свою позицію щодо цього питання і чимало українців потроху почали самостійно, а головне – усвідомлено, українізуватися!

Російська пропаганда стількох років привела до зворотного результату, замість забуття і сліпого вірування у казку про «один народ», ми почали її помічати, фільтрувати та відсіювати зі своїх інформаційних потоків і згодом взагалі не будемо звертати на неї уваги. Сьогодні, нарешті, ми почали виробляти якісний інформаційний медійний продукт українською, тепер уже

можна масово зустріти україномовний контент у найрізноманітніших напрямках (зараз найяскравіше це відображається в появі українського перекладу у кіно, іграх, сайтах тощо...).

І для усього українського народу наразі дуже важливо зрозуміти: кожен українець чи українка, знаходячись будь-де (на фронті з автоматом у руках, вдома з дітьми чи навіть за кордоном), може зробити свій потужний внесок у перемогу в інформаційній війні з окупантом.

Цікавтеся своєю історією, культурою та мовою – це перш за все стане перемогою українця всередині вас!

Андрій Корошенко,
гр. АЕ-11-22 (АФ)

О ПОЕЗИЯ ВІЙНИ

Граються велетні в ігри свої небезпечні

Граються велетні в ігри свої небезпечні,
Сотнями списують долі маленьких людей:
«Тут – вже стріляти,
а тут ще погрози доречні,
Там розіграємо козир старих і дітей!»

Карти тасують, фігури свої розставляють,
Крутять зухвало вони ігровий барабан,
Жваво й захоплено шанси свої розглядають,
Мають в кишені завжди запасний вони план!

Думають велетні: «Світ – це велика арена,
Нам пощастило нагайку тримати в руках!
Хай розповзається паніка, наче гангрена,
Владу утримати нам допоможе лиш страх!»

Ми ж – на Олімпі, в броньованих тихих кімнатах
Дивимось шоу під віскі, коньяк чи вино.
Норми моралі? На них нам давно наплювати!
Люди – це просто ресурс, і на них все одно!»

Ігри тривають. Історія жорнами меле,
Нищить нещадно маленьких людей на Землі...
Але настануть часи справедливості. Ой, леле!
Будуть гіганти беззахисні, ніці й малі!

Всесвіт влаштований мудро, не їм зрозуміти:
Завжди у всьому тримається чітко баланс.
Нині ти велетень – завтра вже можеш змаліти,
Нищили сьогодні – а завтра благодієш про шанс.

Кожна змарнована доля, розірване серце,
Кожна розтоплена іскра людського життя –
Все це сторицею, велетні, вам повернеться,
Йї не допоможуть ні гроші, ані каяття!

Ви – не боги. І над вами є сили Всевишній,
Вас розіграють так само безжалюбно у грі!
Йї будуть судити за ваші провини колишні,
І не подивляться, ким ви були на Землі...

Вікторія Чорній

Новая сказка про Федота-Стрельца

Он бродил в глуши таёжной
Весь не бритый и безбожный,
И стрелял любую дичь.
Некому его постричь,
Привести его в порядок,
Чтобы выбрит был и гладок,
Чтоб похож был на людей,
А не леший-бармалей.
Всё б стрелял без меры дичь
Эдакий Федот Кузьмич
И коптил наш свет зазря,
Но плюгавого царя
Потянуло воевать,
Новы земли добывать,
В императорских блцкригах,
Государственных интригах,
Где на весь на белый свет
Он кричал, что «... нас там нет!»
В этом царстве-государстве,
В лжи, в бесстыдстве и коварстве
Царь-урод издал указ,
Что не терпит он отказ,
А сзывает свою рать,
Чтоб империю спасать!
И подумал тот Федот,
Аль не царев я народ,
Лучше уж, чем так зазря
Я за батюшку-царя
Буду смертно воевать,
Ведь умею я стрелять.
И со всех земель Федоты,
Кинувши тайгу, болоты,
Тундру, степи и поля,

Ледовитые моря,
Сопки средней высоты,
И с полярной широты,
С юга и Уральских гор
На погибель и позор
Побрели смурной толпой
На последний смертный бой.
И лежат эти Федоты
Из стрелецкой ратной роты,
И зачем здесь полегли
В недрах не родной земли??
В землю лёг Федот-бурят
(Думал – поблагодарят!),
Рядом с ним Федот-якут,
Не увидевший Бахмут,
Вместе с ним Федот-чечен,
Не успевший сдаться в плен,
Рядом лёг Федот-удмурт,
Словно смятый каракурт,
А за ним Федот-башкир,
В амуниции из дыр,
И ещё Федот-мордвин,
Он такой там не один,
А поверх тех всех Федотов,
Бестолковых патриотов,
Стреляный Федот-Стрелец,
Тут и сказочке конец!
И мораль тут для Федота:
Если воевать охота,
То тогда ты должен знать –
Там ведь будут убивать!

Сергей Ефремов

САВАОТ

Бог входить до кабінету – сідає за Telegram.
Навколо – великі стоси петицій і телеграм.

У месенджер безперервно сигналять нові й нові:
«От як же, – бурчить Всевишній, – дратують
голосові!»

Бог слухає, Бог прощає мільйони людських імен,
У відповідь відправляє наліпку чи свіжий мем.

Комусь посилає сонце, комусь посилає сніг.
Заходить в TikTok почути веселий дитячий сміх.

Бог втомлюється від хейту, взаємно гірких образ:
«Забанити б їх... Ну добре, прощаю останній раз...»

Та раптом, усе гучніше, волянням юрби немов,
Вчувається українська із хаосу різних мов.

Вчуваються крики, зойки, сирени розбитих міст.
Приходять розмиті фото:
«Увага: чутливий вміст!»

На лінійках Господніх – зблиски,
тремтіння в Його руці:
Лиш кров і вогонь, і гуркіт, і вибухи, і мерці...

В очах виступають сльози, стікають за коміречь,
Аж поки екран не гасне, розряджений нанівець.

Бог довго сидить у кріслі і поглядом крізь пенсне
Все дивиться у нікуди, лиш дивиться і усе...

...Тоді Бог бере відпустку від спішних небесних справ,
Напучує херувима, щоб мудро всім керував.

У неклі дає накази: «Готуйте найглибше дно:
Куди б не тікав антихрист, він буде тут все одно».

Приходить Господь додому, кладе на комод ключі,
Знаходить листок паперу,
що Син залишив, йдучи.

Читає: «Оскільки Батьку – час болю і темноти,
Я мушу зійти додолу і трохи допомогти.

Недужі, нагі, голодні, що втратили власний дім...
Любові немає більше, ніж душу віддати їм.

Оскільки Я це й Людина, це дуже гнітить Мене.
Хоча Ти і Сам це знаєш, з Тобою-бо Ми – одне.

До речі, дзвонив Втішитель з відродження на землі,
Що шоста частина світу вже точно лежить у злі».

Господь піднімає очі, у дзеркалі бачить рух:
Пліч-о-пліч позаду Нього з'являються Син і Дух.

Кивнувши, Господь виймає Свій
піксельний камуфляж,
Взуває високі берці, шнуркує доверху аж.

Знімає з глибин горища запилену АІМ,
Цитує, що буде з тими,
хто в гості іде з мечем.

Виходить за браму неба, ступає у дим і бруд,
Вдихає невір'я, гордість, жадобу, злобу і блуд.

Вдихає гіркі страждання і горя їдкий полин.
Повз Нього проходять люди,
як тіні на тлі руїн.

Ось – лікар заводить серце, рятуючи малюка.
Господь впізнає Ісуса за стигмами на руках.

Ось – старець втішає жінку, обнявши її, сумну.
Бог бачить, як сходить Голуб на дідову сивину.

Господь дістається фронту,
займає найвищий горб.

Знаходить в приціл одну із неситих брудних утроб.
І тисне гачок без хиби, і чується тихий хруст,
Коли набирає швидкість вогонь
із Господніх вуст.

Солдати жартують: «Видно, хтось б'є ворогів
з висот!»

«Аякже, – Господь говорить, – на те Я
і Саваот!»

Дмитро Довбуш

О ХНАДУ СПОРТИВНИЙ

Нещодавно відбулася зустріч ректора ХНАДУ, професора Віктора Богомолова з майстром спорту, капітаном збірної команди університету з боксу та кікбоксингу, студентом автомобільного факультету Владиславом Гришиним, який здобув золото на чемпіонаті України зі змішаних єдиноборств ММА серед молоді та дорослих, що відбувся на початку квітня у Полтаві, а також із його наставником – заслуженим тренером України, старшим викладачем кафедри фізичного виховання та спорту Олександром Романенком.

Віктор Олександрович щиро привітав Владислава з перемогою, поцікавився як проходить підготовка до майбутнього чемпіонату Світу та

побажав йому дуже гідно представити нашу країну на міжнародній арені.

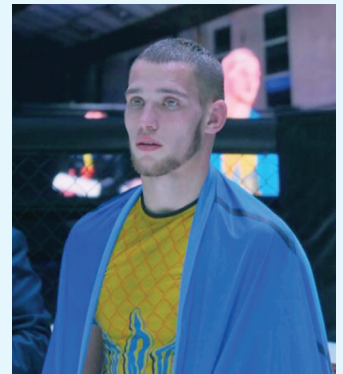
Під час зустрічі Віктор Олександрович звернув особливу увагу на те, що наразі спорт – це не просто дозволя, а серйозна робота, де високі результати є прикладом і натхненням для студентської молоді, тим більше в цей непростий для України час.

Ректор поцікавився також станом справ у спортсменів нашого університету та результатами, яких вони досягають, обговоривши нагальні питання у цьому напрямі. Віктор Олександрович акцентував особливу увагу на високому рівні спорт-

сменів, з яким сьогодні асоціюється ХНАДУ на всеукраїнській та міжнародній спортивних аренах, а також на наших спортивних традиціях, котрі колектив кафедри гідно підтримує упродовж десятиліть.

Владислав Гришин від імені команди подякував ректору за увагу, яку керівництво надає нашим спортсменам під час навчання в університеті, за чудову можливість не лише отримувати якісні знання, але й активно займатися фізичною культурою та спортом, досягаючи високих результатів.

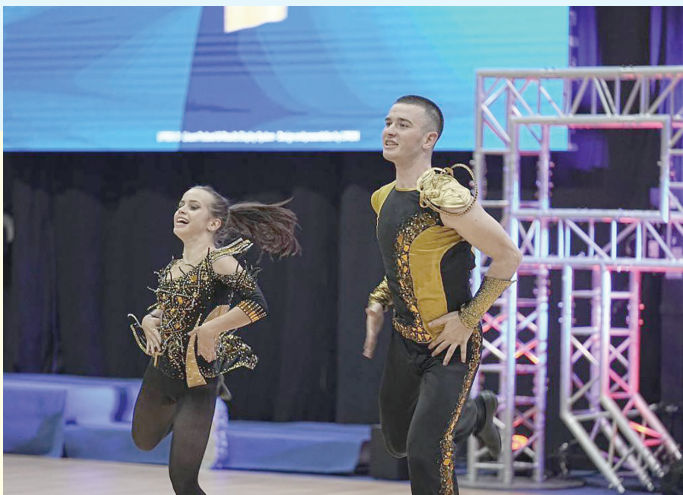
Насамкінець Віктор Олександрович побажав Владиславу Гришину та усім спорт-

сменам університету таких же зореносних успіхів у майбутніх змаганнях, запевнивши про всебічну особисту підтримку і цілковите сприяння в досягненні спортивних височин.

СК «Автодорожник»

АКРОБАТИЧНИЙ РОК-Н-РОЛ

Нещодавно у Ліоні (Франція) пройшов Кубок Світу з акробатичного рок-н-ролу, де взяли участь 46 пар з таких країн як: Франція, Польща, Румунія, Індія, Німеччина та ін.

У складі національної збірної України на цих змаганнях виступав і студент факультету транспортних систем Дмитро Олійник (гр. Т-31-20).

Під час запеклої боротьби Дмитро дійшов до фіналу, виборовши четверте місце.

У складі команди Real Steal Дмитро також взяв участь у чемпіонаті Європи, що проходив у Кракові (Польща), де зайняв перше місце.

Вітаємо нашого спортсмена та його команду Формейшн SPARTA з гідною перемогою!

Щиро бажаємо Дмитру Олійнику подальших перемог у танцювальному спорті з таким же запальним темпом, надзвичайною технічною складністю і запаморочливими акробатичними елементами!

Р.А. Алієв,
ст. викл. каф. ФВіС

О ПРИВІТАННЯ

Вітаємо ювілярів (які народилися у квітні)

Володимира Миколайовича Супонєва – професора кафедри будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова.

Марину Андріївну Волосюк – помічницю декана факультету підготовки іноземних громадян.

Олену Володимирівну Крайнюк – доцентку кафедри метрології та безпеки життєдіяльності.

Світлану Володимирівну Понікаровську – старшу викладачку кафедри іноземних мов.

Антоніну Іванівну Латишеву – провідну фахівчиню-соціолога ректорату.

Любов Дмитрівну Букшу – провідну фахівчиню центру освітніх послуг.

Вікторію Віталіївну Севідову – старшу лаборантку з вищої освіти кафедри транспортних технологій.

Ірину Вікторівну Ломовську – інженерку 2 категорії кафедри проектування доріг, геодезії і землеустрою.

Ганну Іванівну Виноградову – диспетчерку деканату дорожньо-будівельного факультету.

Віктора Григоровича Котенка – сторожа відділу охорони.

Ірину Юрївну Філімонову – чергову гуртожитку №5.

Ксенію Вікторівну Буценко – прибиранщицю гуртожитку №1.

Андрія Юрійовича Кічігіна – слюсаря-сантехніка 2 розряду гуртожитку №6.

Щиро сердечно зичимо Вам, шановні ювіляри, великих професійних успіхів і наснаги у науково-освітній царині, міцного здоров'я, достатку і довгих років життя!

Зі святами Вас!

Колектив ХНАДУ

О ХНАДУ СПОРТИВНИЙ

ЗМІШАНІ
ЄДИНОБОРСТВА

На початку квітня у Полтаві відбувся чемпіонат України зі змішаних єдиноборств MMA серед молоді та дорослих, де взяли участь 150 спортсменів із різних регіонів України.

На цих змаганнях студент автомобільного факультету Владислав Гришин у ваговій категорії до 65,8 кг отримав впевнену перемогу над бійцями з Києва та Полтави, посівши у підсумку перше місце.

Ця перемога принесла нашому студенту титул чемпіона України, відкривши йому шлях до континентальної першості. Перед чемпіонатом Світу Владислава невдовзі чекає збір з національною командою.

Щиросердно вітаємо Владислава Гришина з перемогою і бажаємо йому безмежного натхнення, а також великих мужності, сили й волі на нові здобутки у спорті та навчанні!

О.Ю. Романенко,
ст. викл. каф. ФВіС

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідцтво про реєстрацію: серія ХК №80. Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204. Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua
Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ. Тираж – Сайт

Зам. № 17/23-В від 07.04.2023 р.
Головний редактор О.Д. Васильківська
Коректура Л.А. Пустовойтової
Комп'ютерна верстка О.Г. Безродного
Фото О.М. Александрова

РЕГБІ

У квітні відбулися фінальні ігри чемпіонату Європи з регбі-15 серед чоловічих команд дивізіону «Trophy» сезону 2022 – 2023 рр.

Збірна команда України, у складі якої виступав і старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту М.В. Кірсанов, у запеклій боротьбі фінішувала другою.

Перемогу здобула збірна Швейцарії, а третє місце посіла команда Швеції.

Палко вітаємо Миколу Володимировича і бажаємо йому таких же яскравих перемог у наступному сезоні!

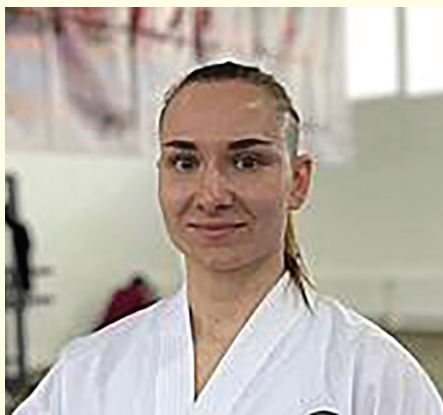
СК «Автодорожник»

ВІЛЬНА БОРОТЬБА

Нещодавно у м. Коростень Житомирської області відбувся чемпіонат України з вільної боротьби серед спортсменів віком до 20 років (U-20), у якому взяли участь 295 борців із 19 областей України та м. Києва.

У цих змаганнях взяла участь і здобувачка вищої освіти факультету транспортних систем Дар'я Медвецька, яка у півфіналі поступилася за очками борчині з Івано-Франківська, посівши третє місце у ваговій категорії 59 кг. Це вже другий чемпіонат України поспіль, у якому Дар'я займає призові місця.

Бажаємо нашій спортсменці успіхів у спорті та навчанні!

ТАЕКВОН-ДО

традиційному спарингу. Вона також посіла другі місця у силовому розбиванні дощок та у стрибках у висоту з ударною технікою (спецтехніка).

Крім того, Ангеліна виконала нормативи на звання майстра Спорту України для дорослих на Кубку Світу, який проходив у Словенії (м. Копер), де вона протистояла спортсменам з Канади, Уельсу, Румунії, поступившись у фіналі спортсменці з Нідерландів.

Ангеліна Караваєва відібрана на чемпіонат Європи, який пройшов наприкінці квітня в Румунії (м. Клуж-Напока).

Безмежно пишаємося спортивними здобутками нашої відважної Ангеліни і бажаємо їй удачі та ще більших перемог!

Р.А. Алієв,
ст. викл. каф. ФВіС

Ангеліна виборола перші місця у формальних вправах, у спарингу серед жінок 18 – 35 років (вагова категорія 62 кг) та у

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.